

MOEILIK TE OPENEN VERPAKKINGEN

BEHOEFTE AAN MEER (BE)GRIP

LEESTIJD
5 minuten.

**WIE KOMEN ER AAN
HET WOORD?**

ReumaNederland,
patiëntenvereniging
ALS, TU Twente.

**WAAR GAAT HET
ARTIKEL OVER?**

Bij het ontwerpen van verpakkingen wordt nauwelijks gekeken naar de gebruiksvriendelijkheid. Waarom eigenlijk niet en kan dat niet anders?

Gebruiksonvriendelijke verpakkingen vormen een dagelijks probleem voor veel Nederlanders, onder wie mensen met reuma en ALS. Kan dat nou niet beter? Het probleem is meerledig: 'De interesse vanuit het bedrijfsleven in een gebruiksvriendelijke variant is minimaal.'

TEKST **Corina Gunneman**

Functionaliteit, duurzaamheid, marketing, opslag en logistiek; het zijn stuk voor stuk criteria waaraan een goede verpakking moet voldoen. Eén aspect delft meestal het onderspit: hoe makkelijk is een verpakking te openen? Lopen gezonde mensen al regelmatig tegen moeilijke verpakkingen aan, mensen met een ziekte staan

dagelijks voor de uitdaging om toegang te krijgen tot bepaalde levensmiddelen. Volgens Marije Hulsinga, manager Fondsenwerving & Communicatie bij ReumaNederland, zit dit in de combinatie van onvoldoende kracht en grip. 'Het is belangrijk dat een dop bijvoorbeeld groot genoeg is om goed vast te kunnen pakken.'

Worstelen met de verpakking

ReumaNederland deed onderzoek naar welke verpakkingen een uitdaging vormen voor mensen met reuma. Daaruit blijkt dat 86% van de deelnemers een glazen pot met deksel lastig vindt. Voor 70,5% is een blikje met een treklijpje problematisch en voor 61,3% een fles met een schroefdop. Verder worstelt

Mensen met een ziekte staan dagelijks voor de uitdaging om toegang te krijgen tot bepaalde levensmiddelen.

FOTO Aldo Allesie

44,4% met een doordrukstrip, zoals van kauwgom en medicijnen. Wim van Minkelen van patiëntenvereniging ALS noemt ook treklijpjes op plastic verpakkingen (zoals van jam in eenpersoonsporties, vleeswaren en kaas) een uitdaging: 'Daarom kiezen mensen vaker voor niet-voorverpakte producten.'

Praktische en mentale gevolgen

Het niet of nauwelijks kunnen openen van een verpakking heeft zowel praktische als mentale gevolgen. Van Minkelen: 'Dit betekent heel simpel dat mensen hulp moeten inschakelen. Ik ben alleenstaand en als ik te zijner tijd onvoldoende kracht in mijn handen heb, moet ik mijn burens om hulp vragen.'

Het 1-2-OPEN-deksel van Hak

Dat gebruiksvriendelijke verpakkingen wel degelijk kans van slagen hebben, blijkt uit het '1-2-OPEN-deksel' van Hak. Wat is het geheim achter dit succesverhaal? Ten Klooster: 'Hak kreeg veel klachten van oudere mensen – een belangrijke doelgroep – over de oude deksel. Het 1-2-OPEN-deksel zou in de winkel 7-8 cent meer kosten. Dat zat op de grens van het wel of niet doen. Hak toetste de deksel met appelmoes en binnen een jaar waren alle producten overgezet. De doelgroep vond het fantastisch.'

Daarnaast gebruiken mensen met ALS nu een mes of een schaar, met alle risico's van dien.' Hulsinga beaamt dit: 'Uit ons onderzoek blijkt dat maar liefst 87% van de mensen met reuma een hulpmiddel – dat niet daarvoor bestemd is – gebruikt en 52% zichzelf op deze manier weleens verwondt. Bovendien veroorzaakt het niet kunnen openen van een verpakking gevoelens van onmacht en verdriet. Deze dagelijkse confrontatie met een gebrek aan zelfstandigheid doet afbreuk aan iemands gevoel van eigenwaarde.'

Gebruiksvriendelijke verpakkingen

Welke verpakkingen zijn dan wel gebruiksvriendelijk voor mensen met een ziekte? 'Dat zijn kartonnen verpakkingen met een schenktuit (zoals van hagelslag en rijst), plastic verpakkingen met een treklijpje (zoals van koek) en zakjes met een kartelrandje om te scheuren. Ook zijn er koffiemelkverpakkingen met een plastic schroefdop die een soort vleugeltjes heeft. Zo'n dop biedt extra grip', aldus Hulsinga. Volgens Van Minkelen is ook de draaidop op een melkverpakking van bepaalde merken nog wel te doen: 'Als je voldoende kracht in je vingers hebt, kun je de dop opendraaien. Alleen als daaronder nog een kunststof ringetje zit om de verpakking echt te openen, dan lukt dat vaak weer niet.' Hulsinga: 'Ik vermoed, we hebben dit nog niet onderzocht, dat de grootte van de Chocomeldop nog steeds de voorkeur heeft boven kleine draaidoppen. De tethered cap is een ramp: te klein en te dun. Daar gaat de grip!'

Wat is het probleem?

Binnen de verpakkingwereld volgen innovaties, vaak op het gebied van

FOTO Kim van de Wetering

Wim van Minkelen.

duurzaamheid, elkaar snel op. Waarom zit er dan zo weinig ontwikkeling in de gebruiksvriendelijkheid van verpakkingen? Van Minkelen: 'Er is van tevoren te weinig contact met de diverse groepen eindgebruikers. Hoe weet je dan dat je een goede verpakking hebt?' Hulsinga ziet dat ook als een probleem: 'De gebruiksvriendelijkheid wordt getoetst op mensen die niets mankeren. Dat geeft een verkeerd beeld.' Volgens Roland ten Klooster, hoogleraar Packaging Design and Management aan Universiteit Twente en ontwerper/adviseur bij Plato product consultants, is er een andere oorzaak: 'De focus in de verpakkingindustrie ligt op de kosten. Consumenten kopen een product, niet een verpakking en willen daarvoor dus niet meer voor betalen. Voor levensmiddelenverpakkingen geldt bovendien dat mensen met ALS of reuma niet de doelgroep zijn waarvoor wordt ontworpen. Qua medicijnverpakkingen ontwikkelden we met ReumaNederland een prototype voor een gebruiksvriendelijke variant, maar de interesse vanuit het bedrijfsleven is minimaal en leidde nog niet tot ontwikkeling. Ze verkopen de medicijnen toch wel.' **WM**

'Consumenten kopen een product, niet een verpakking en willen daarvoor dus niet meer betalen'